

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«МОНІТОРИНГ І ПРОГНОЗ ПОШИРЕННЯ ШКІДНИКІВ, ХВОРОБ І БУР'ЯНІВ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	202 Захист і карантин рослин <i>ОПП Захист і карантин рослин</i>
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Курс, семестр	Курс 4, семестр 7
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4,0. Форма семестрового контролю – залік.
Мова(и) викладання	українська
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології Кафедра захист рослин
Контактні дані розробника(ів)	Викладач: Коваленко Нінель, кандидат сільськогосподарських наук, доцент Контакти: ауд. 72а (навчальний корпус № 1), e-mail: ninel.kovalenko2016@gmail.com ninel.kovalenko@pdaa.edu.ua телефон 0662227241, посилання на сторінку викладача https://www.pdaa.edu.ua/people/kovalenko-ninel-pavlivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти компетентностей, необхідних для оволодіння методиками моніторингу основних шкідливих організмів (шкідників, хвороб, бур'янів у посівах культурних рослин) з метою контролю їх чисельності в агроценозах; вміння прогнозувати розвиток основних шкідливих організмів при вирощуванні сільськогосподарських культур; вміння сигналізувати та планувати необхідні заходи боротьби з шкідливими організмами, виходячи із прогнозованого рівня чисельності їхніх популяцій.
Компетентності	загальні: ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та пошуку. фахові: ФК1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за новітніми принципами і методами.

	<p>ФК3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів.</p> <p>ФК7. Здатність здійснювати фітосанітарний моніторинг щодо виявлення, ідентифікації та визначення особливостей біології та екології шкідливих організмів в Україні та відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.</p>
Результати навчання	<p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПРН4. Знати і розуміти математику та природничі науки в обсязі, необхідному для професійної діяльності із захисту і карантину рослин.</p> <p>ПРН6. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття.</p>
Методи навчання	<p>Словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж); наочні (ілюстрування, демонстрування); практичні (лабораторні роботи, робота з навчально-методичною літературою); методи формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації); методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни); комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій); методи усного контролю (опитування; бесіда; доповідь); методи письмового контролю (контрольна робота; самостійна робота); методи самоконтролю (самостійний пошук помилок; самоаналіз).</p>
Програма навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Поняття про моніторинг поширення шкідників, хвороб і бур'янів. Прогноз розвитку шкідливих організмів.</p> <p>Тема 2. Методи виявлення та обліку шкідників і хвороб.</p> <p>Тема 3. Моніторинг поліфагів, шкідників і хвороб зернових колосових культур та кукурудзи.</p> <p>Тема 4. Моніторинг поширення шкідників, хвороб і бур'янів зернобобових культур та багаторічних бобових трав.</p> <p>Тема 5. Моніторинг фітосанітарного стану посівів соняшника, цукрових буряків та ріпаку.</p> <p>Тема 6. Основні положення моніторингу шкідливих організмів в зерносховищах, складах і на елеваторах.</p> <p>Тема 7. Моніторинг поширення шкідників, хвороб і бур'янів плодкових та ягідних культур.</p> <p>Тема 8. Моніторинг сегетальної (польової) рослинності.</p>
Стратегія оцінювання результатів навчання	<p>Форми поточного контролю знань здобувачів вищої освіти: розв'язування тестів; виконання завдань на практичних заняттях; контрольна робота; виконання завдань самостійної роботи.</p> <p>Форма підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти – залік.</p>
Політика навчальної дисципліни	<p>1. Академічна доброчесність: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного</p>

	<p>аграрного університету.</p> <p>2. Дедлайни та перескладання: лабораторні роботи, завдання самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату.</p> <p>3. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального /інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p>
<p>Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<p>Базові знання з біології, хімії.</p> <p>За відповідним рівнем, дисципліни, що передують вивченню дисципліни «Моніторинг і прогноз поширення шкідників, хвороб і бур'янів» – «Аналітична хімія», «Біофізика», «Ботаніка», «Генетика», «Вища математика», «Неорганічна та органічна хімія», «Фізична і колоїдна хімія», «Фізіологія рослин», «Агрометеорологія», «Загальна ентомологія», «Загальна фітопатологія», «Ґрунтознавство з основами геології», «Мікробіологія».</p>
<p>Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)</p>	<p>Презентації.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Білик М.О., Кулешов А.В. Прогноз розвитку хвороб і шкідників сільськогосподарських культур: Практикум. Х., 2001. 124 с. 2. Білик О.М., Кулешов А.В. Практикум з фітосанітарного моніторингу і прогнозу. Харк. нац. аграр. ун-т. Х., 2006. 228 с. 3. Бублик Л.І., Васечко Г.І., Васильєв В.П. та ін Довідник із захисту рослин. За ред. М.П.Лісового. К.: Урожай, 1999. 744 с. 4. Доля М.М., Показій Й.Т., Мамчур Р.М. та ін. Фітосанітарний моніторинг. К.: ННЦ ІАЕ, 2004. 294 с. 5. Зуза В.С., Попов С.И. Гербологический мониторинг посевов сельскохозяйственных культур: Методические рекомендации ин-та растениеводства им. В.Я.Юрьева. Х., 2000. 20 с. 6. Кулешов А.В., Плетнікова Н.Я. Погода і прогноз // Захист рослин. 2001. №2. С. 4-5. 7. Методические рекомендации по составлению прогноза развития и учету вредителей и болезней сельскохозяйственных растений / Под ред. А.Ф. Ченкина, В.П. Омелюты. К, 1981. 238 с. 8. Облік шкідників і хвороб сільськогосподарських культур /Під ред. В.П. Омелюты. К.: Урожай, 1986. 296 с.

	<p>9. Писаренко В.М., Писаренко П.В. Захист рослин: Фітосанітарний моніторинг та інтегровані системи захисту рослин. Полтава: Інтерграфіка. 2007. 354 с.</p> <p>10. Рекомендации по обследованию сельскохозяйственных угодий на заселенность вредителями и зараженность болезнями / Под ред. В.Г. Невжай. К.: Урожай, 1981. 64 с.</p> <p style="text-align: center;">Допоміжні</p> <p>1. Белецкий Е.Н. Теория цикличности динамики популяций // Изв. Харьк. энтомол. об-ва. 1993. Т. 1. Вып. 1.</p> <p>2. Болезни сельскохозяйственных культур: В 3 т. / В.Ф. Пересыпкин, Н.Н. Кирик, И.Л. Марков и др.; Под ред. В.Ф. Пересыпкина. Т. 1-3. К.: Урожай, 1989, 1990, 1991.</p> <p>3. Вредители сельскохозяйственных культур и лесных насаждений: В 3 т. / Под ред. В.П. Васильева. К.: Урожай, 1987, 1988, 1989.</p>
Рік введення	2023